

ร่าง
พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ...

โดยที่เป็นการเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ...”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“พืช” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตในอาณาจักรพืชและให้หมายความรวมถึงเห็ดและสาหร่าย แต่ไม่รวมถึงจุลินทรีย์อื่น

“พันธุ์พืช” หมายความว่า พืชที่ได้มีการจัดกลุ่มตามอนุกรมวิธานทางพฤกษศาสตร์เดียวกันในระดับที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้ ไม่คำนึงถึงว่าจะมีความครบถ้วนตามเงื่อนไขการให้สิทธิแก่นักปรับปรุงพันธุ์ ซึ่งอาจเป็นดังนี้

(๑) กำหนดได้โดยการแสดงออกของลักษณะที่เป็นผลมาจากพันธุกรรมรูปแบบหนึ่ง หรือการผสมผสานของพันธุกรรมหลายรูปแบบ

(๒) มีความแตกต่างจากพืชกลุ่มอื่น โดยการแสดงออกอย่างน้อยหนึ่งลักษณะ

(๓) สามารถพิจารณาได้เสมือนเป็นพืชกลุ่มหนึ่งที่มีแนวโน้มไปขยายพันธุ์แล้วมีลักษณะไม่เปลี่ยนแปลง

“พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น” หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักรและไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“พันธุ์พืชป่า” หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติ และยังมีได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

“พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป” หมายความว่า พันธุ์พืชที่เกิดภายในประเทศ หรือมีอยู่ในประเทศ ซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย ทั้งนี้ไม่รวมถึงพันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชป่า หรือพันธุ์พืชที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นพันธุ์ที่ผ่านกระบวนการปรับปรุงพันธุ์

“สภาพทางพันธุกรรม” หมายความว่า องค์ประกอบโดยรวมของข้อมูลพันธุกรรมที่กำหนดการแสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิต

“พันธุ์ที่ได้พันธุกรรมสำคัญมาจากพันธุ์อื่น” หมายความว่า

(๑) เป็นพันธุ์ที่พัฒนามาจนมีพันธุกรรมสำคัญของพันธุ์อื่น (พันธุ์ตั้งต้น) หรือมาจากพันธุ์อื่นที่มีพันธุกรรมสำคัญของพันธุ์ตั้งต้น โดยยังคงมีการแสดงออกของลักษณะสำคัญที่เป็นผลมาจากพันธุกรรมของพันธุ์ตั้งต้นอยู่

(๒) มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากพันธุ์ตั้งต้น

(๓) ยกเว้นความแตกต่างที่เป็นผลมาจากการกระทำถ่ายทอดพันธุกรรมสำคัญจากพันธุ์อื่น ซึ่งมีลักษณะเหมือนพันธุ์ตั้งต้น โดยแสดงลักษณะสำคัญอันเป็นผลจากพันธุกรรมรูปแบบหนึ่ง หรือการผสมผสานของพันธุกรรมหลายรูปแบบของพันธุ์ตั้งต้น

"ส่วนขยายพันธุ์" หมายความว่า พืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืชที่สามารถทำให้เกิดพืชต้นใหม่ได้โดยวิธีปกติทางเกษตรกรรม

"ผลิตผล" หมายความว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของพืชที่เก็บเกี่ยวได้

"นักปรับปรุงพันธุ์พืช" หมายความว่า

(๑) ผู้ซึ่งได้ปรับปรุงพันธุ์พืชหรือค้นพบและพัฒนาพันธุ์พืชจนได้พันธุ์พืชใหม่ หรือ

(๒) ผู้ซึ่งเป็นนายจ้างหรือผู้ว่าจ้างของผู้ซึ่งได้ปรับปรุงพันธุ์พืชหรือค้นพบและพัฒนาพันธุ์พืชจนได้พันธุ์พืชใหม่ หรือ

(๓) หน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของบุคคลผู้ซึ่งได้ปรับปรุงพันธุ์พืช หรือค้นพบและพัฒนาพันธุ์พืชจนได้พันธุ์พืชใหม่ หรือ

(๔) ทายาทหรือผู้รับโอนสิทธิของบุคคลผู้ซึ่งได้ปรับปรุงพันธุ์พืช หรือค้นพบและพัฒนาพันธุ์พืชจนได้พันธุ์พืชใหม่ หรือผู้ซึ่งเป็นนายจ้างหรือผู้ว่าจ้างของผู้ซึ่งได้ปรับปรุงพันธุ์พืช หรือค้นพบและพัฒนาพันธุ์พืชจนได้พันธุ์พืชใหม่ แล้วแต่กรณี

"ชุมชน" หมายความว่า กลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่องและได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีประกาศแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมการข้าวอธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชอธิบดี

กรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ผู้อำนวยการศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งสิบสองคน ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากเกษตรกรรกรทคน นักวิชาการด้านปรับปรุงพันธุ์พืชจากสถาบันการศึกษาหนึ่งคน นักวิชาการด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากสถาบันการศึกษาหนึ่งคน ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสองคน ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืชหรือเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชสองคน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) พิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖
- (๓) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงหรือพัฒนาพันธุ์พืชจากพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่าหรือส่วนหนึ่งส่วนใด ของพันธุ์พืชดังกล่าว
- (๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้บำเหน็จพิเศษแก่ลูกจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด
- (๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๖ ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับความจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๖ เป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถมาปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใด ห้ามมิให้กรรมการผู้นั้นเข้าร่วมประชุม

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

มาตรา ๑๒ พันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

(๑) มีความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์ทางด้านสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา หรือคุณสมบัติอื่นที่เป็นผลเนื่องมาจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่จำเพาะต่อพันธุ์พืชนั้น

(๒) มีความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์ทางด้านสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา หรือคุณสมบัติอื่นที่สามารถแสดงลักษณะประจำพันธุ์ได้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงของลักษณะประจำพันธุ์หลังจากการขยายพันธุ์ซ้ำอีกทุกครั้ง หรือทุกรอบการผลิตในกรณีที่การขยายพันธุ์ต้องกระทำเป็นรอบการผลิต

(๓) มีลักษณะประจำพันธุ์แตกต่างจากพันธุ์อื่นอย่างเด่นชัดทางด้านสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา หรือมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเป็นผลเนื่องจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่แตกต่างจากพันธุ์พืชอื่น

ความแตกต่างตาม (๓) หมายถึง ความแตกต่างจากพันธุ์พืชอื่นที่ปรากฏอยู่ในวันยื่นขอจดทะเบียน และให้หมายความรวมถึงความแตกต่างจากพันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าจะในหรือนอกราชอาณาจักร ก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน หรือที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้วและได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

(๔) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์หรือผลิตผลมาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใดทั้งในหรือนอกราชอาณาจักรโดยนักปรับปรุงพันธุ์หรือด้วยความยินยอมของนักปรับปรุง

พันธุ์ ภายในประเทศเกินกว่าหนึ่งปีหรือในต่างประเทศเกินกว่าสี่ปีสำหรับพืชทั่วไป และหกปีสำหรับไม้ยืนต้นและไม้เถา ยืนต้นก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดพืชชนิดใดให้เป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับการคุ้มครอง

มาตรา ๑๔ ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ต้องเป็นนักปรับปรุงพันธุ์พืชและมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยหรือเป็นนิติบุคคลที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย
- (๒) มีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้บุคคลสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทยขอรับการคุ้มครองในประเทศนั้นได้
- (๓) มีสัญชาติของประเทศหรือประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การระหว่างรัฐบาลที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย
- (๔) มีภูมิลำเนาหรือประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรมอย่างจริงจังในประเทศไทยหรือประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การระหว่างรัฐบาลหรือประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย

มาตรา ๑๕ สิทธิขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างได้กระทำให้ขึ้นโดยการทำงานตามสัญญาจ้าง หรือโดยสัญญาจ้างที่มีวัตถุประสงค์ให้ทำการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ย่อมตกเป็นของนายจ้างหรือผู้ว่าจ้างแล้วแต่กรณี เว้นแต่สัญญาจ้างระบุไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ในการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นายจ้างหรือผู้ว่าจ้างต้องมีคุณสมบัติตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ของมาตรา ๑๔ ด้วย

สิทธิขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการตามหน้าที่ตกเป็นของหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

ถ้านายจ้าง ผู้ว่าจ้างหรือหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับผลประโยชน์จากการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ให้ลูกจ้างผู้รับจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้รับบำเหน็จพิเศษนอกเหนือจากค่าจ้างหรือเงินเดือนตามปกติแล้วแต่กรณี

การได้รับบำเหน็จพิเศษตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖ ถ้ามีบุคคลหลายคนทำการปรับปรุงพันธุ์ หรือทำการพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ร่วมกัน บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ร่วมกัน

ในกรณีที่นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมรายใดไม่ยอมรับร่วมขอจดทะเบียน หรือติดต่อไม่ได้หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมรายอื่นจะขอจดทะเบียนสำหรับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้ทำร่วมกันนั้นในนามของตนเองก็ได้

นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมซึ่งไม่ได้ร่วมขอจดทะเบียน จะขอเข้าเป็นผู้ร่วมขอจดทะเบียนเมื่อใดก็ได้ก่อนมีการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ เมื่อได้รับคำขอแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าผู้ร่วมขอจดทะเบียนมีสิทธิขอจดทะเบียนหรือไม่ ในกรณีนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งกำหนดวันตรวจสอบและส่งสำเนาคำขอไปยังผู้ขอจดทะเบียนและผู้ร่วมขอจดทะเบียนด้วย

ในการตรวจสอบตามวรรคสาม พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกผู้จดทะเบียนและผู้ร่วมจดทะเบียนมาให้ถ้อยคำ ชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วให้เสนอความเห็นต่ออธิบดี เมื่ออธิบดีได้วินิจฉัยแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้จดทะเบียนและผู้ร่วมจดทะเบียน

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่นักปรับปรุงพันธุ์พืชหลายรายต่างทำการปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ที่เป็นพันธุ์พืชเดียวกันโดยมิได้ร่วมกัน ให้ผู้ซึ่งยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไว้ก่อนเป็นผู้มีสิทธิดีกว่า

ถ้าการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามวรรคหนึ่งได้กระทำในวันเดียวกัน ให้ผู้ยื่นคำขอตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดมีสิทธิแต่ผู้เดียวหรือให้มีสิทธิร่วมกัน ถ้าตกลงกันไม่ได้ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด ให้คู่กรณีนำคดีไปสู่ศาลภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด ถ้าไม่นำคดีไปสู่ศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าบุคคลเหล่านั้นละทิ้งคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

มาตรา ๑๘ การขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำขอจดทะเบียนต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อพันธุ์พืชใหม่ และรายละเอียดที่เป็นลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่

(๒) ชื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชใหม่

(๓) ข้อมูลหรือเอกสารหรือวัสดุที่จำเป็นแก่การตรวจสอบพันธุ์พืชใหม่ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๔) คำรับรองว่าจะส่งมอบส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ขอจดทะเบียนให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อทำการตรวจสอบตามเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๕) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ชื่อพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ผู้ซึ่งได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ในวันออกราชอาณาจักร ถ้ายื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้นในราชอาณาจักรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนนอกราชอาณาจักรเป็นครั้งแรก ผู้นั้นจะขอให้ระบุว่าวันที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ในราชอาณาจักรเป็นครั้งแรกเป็นวันที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ในราชอาณาจักรก็ได้ หากประเทศที่ขอจดทะเบียนเป็นครั้งแรกและผู้จดทะเบียนมีสัญชาติของประเทศที่ให้สิทธิทำนองเดียวกันแก่บุคคลสัญชาติไทย

พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้ผู้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ส่งสำเนาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ที่ได้ยื่นไว้ในต่างประเทศ พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย หรือหลักฐานอื่นภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน เพื่อยืนยันว่าพันธุ์พืชใหม่ที่ยื่นขอรับความคุ้มครองทั้งสองแห่งเป็นพันธุ์เดียวกัน

เมื่อครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ครั้งแรกนอกราชอาณาจักร หรือเมื่อคำขอหรือผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ครั้งแรกนอกราชอาณาจักรละทิ้งคำขอ ผู้ยื่นคำขอมิสิทธิส่งข้อมูล

จำเป็นเอกสารหรือหลักฐานแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสองปี เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบค่าจดทะเบียน พันธุ์พืชใหม่ในราชอาณาจักร

มาตรา ๒๑ ในการพิจารณาการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบดังนี้

(๑) ตรวจสอบค่าจดทะเบียนให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๘

(๒) ตรวจสอบชื่อพันธุ์พืชที่จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๙ หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าชื่อของพันธุ์พืชนั้นไม่เป็นไปตามข้อกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องให้นักปรับปรุงพันธุ์พืชเสนอชื่อให้พิจารณาใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวง

(๓) ตรวจสอบว่ามีลักษณะเป็นพันธุ์พืชที่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๑๒

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้ามีค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบพันธุ์พืชนั้น ให้ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ชำระค่าใช้จ่ายเท่าจำนวนที่จ่ายจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าละทิ้งค่าจดทะเบียน

มาตรา ๒๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบตามมาตรา ๒๑(๑) แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่ออธิบดี

เมื่ออธิบดีพิจารณารายงานการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่าค่าจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ถูกต้องตามมาตรา ๑๘ ให้อธิบดีมีคำสั่งประกาศโฆษณาค่าจดทะเบียนดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยให้ผู้จดทะเบียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการประกาศโฆษณาตามจำนวนที่จ่ายจริง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประกาศในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้ใดเห็นว่าตนมีสิทธิในพันธุ์พืชที่จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ดีกว่าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ หรือเห็นว่าค่าจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ใดไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๒๐ ผู้นั้นจะยื่นคำคัดค้านก็ได้ โดยให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเริ่มประกาศโฆษณาตามมาตรา ๒๒

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาคำคัดค้านไปยังผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ยื่นคำโต้แย้งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับสำเนาคำคัดค้าน ถ้าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ยื่นคำโต้แย้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าละทิ้งค่าจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้น คำคัดค้านและคำโต้แย้งให้ยื่นพร้อมหลักฐานประกอบ

มาตรา ๒๔ ในการพิจารณาคำคัดค้านและคำโต้แย้ง ผู้คัดค้านหรือผู้โต้แย้งจะนำพยานหลักฐานมาแสดงหรือแถลงเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ให้อธิบดีวินิจฉัยคำคัดค้านและคำโต้แย้งตามวรรคหนึ่งให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำคัดค้านหรือคำโต้แย้ง

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่อธิบดีได้วินิจฉัยว่าผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิในพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ดีกว่าผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้อธิบดีสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีต่อคณะกรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของอธิบดี

ในกรณีที่ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้อุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีหรือได้อุทธรณ์ แต่คณะกรรมการได้วินิจฉัยยืนตามคำสั่งของอธิบดี ถ้าผู้คัดค้านได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของอธิบดีหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแล้วแต่กรณี ให้ถือว่าผู้คัดค้านได้ยื่นคำขอจดทะเบียนในวันเดียวกับวันที่ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ยื่นคำขอจดทะเบียน และให้ถือว่าการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของผู้ยื่นคำขอเดิมเป็นการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของผู้คัดค้านด้วย

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่อธิบดีได้วินิจฉัยว่าผู้คัดค้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ให้อธิบดีสั่งยกคำคัดค้านนั้น

ผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีต่อคณะกรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของอธิบดี

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

มาตรา ๒๗ เมื่อคณะกรรมการได้วินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ แล้วถ้าผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่หรือผู้คัดค้าน แล้วแต่กรณี ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย ถ้าไม่ดำเนินคดีภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ถ้าปรากฏว่าคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ชอบด้วย มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ หรือในกรณีที่นักปรับปรุงพันธุ์ไม่ได้เสนอชื่อไปให้พิจารณาใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๑ ให้อธิบดีสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งไปยังผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่รวมทั้งผู้คัดค้าน ในกรณีที่มีการคัดค้านตามมาตรา ๒๓

ถ้าการยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้กระทำภายหลังจากการประกาศโฆษณาตามมาตรา ๒๒ ให้ประกาศโฆษณาคำสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ โดยให้นำความในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ เมื่ออธิบดีพิจารณารายงานผลการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่และกระบวนการขอจดทะเบียนโดยตลอดแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุขัดข้องในการรับจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้อธิบดีมีคำสั่งให้รับจดทะเบียน

ให้ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ชำระค่าธรรมเนียมการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งถ้าผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าละทิ้งคำขอ

เมื่อผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมตามวรรคสองแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ให้แก่ผู้จดทะเบียนภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม

หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ให้อธิบดีประกาศชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนและพันธุ์พืชใหม่ที่สิ้นอายุการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๑ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้มีอายุยี่สิบปีสำหรับพืชทั่วไป และยี่สิบห้าปีสำหรับไม้ยืนต้นและไม้เถายืนต้น นับตั้งแต่วันที่ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่เป็นผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่นั้น ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่จะอนุญาตให้บุคคลใดใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ของตนหรือจะโอนสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ให้แก่บุคคลอื่นก็ได้

ในกรณีที่บุคคลหลายคนเป็นผู้ทรงสิทธิร่วมกัน การโอนสิทธิหรือการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิจะกระทำได้ก็แต่ด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิทุกคน

การโอนสิทธิหรือการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิตามวรรคสองต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการดำเนินการต่อส่วนขยายพันธุ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ผลิต หรือการผลิตซ้ำ (การขยายพันธุ์)
- (๒) การปรับปรุงสภาพเพื่อวัตถุประสงค์ของการขยายพันธุ์
- (๓) การเสนอขาย
- (๔) การขายหรือการทำตลาดอื่น ๆ
- (๕) การส่งออก
- (๖) การนำเข้า
- (๗) การเก็บสำรองเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตาม (๑) ถึง (๖)

มาตรา ๓๔ ข้อยกเว้นสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

(๑) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครองโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์

(๒) การศึกษา ค้นคว้า ทดลองหรือวิจัยเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครองเพื่อปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืช

(๓) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งกระทำโดยสุจริต

(๔) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครองโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์สำหรับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครอง เกษตรกรมีสิทธิในการใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิตในพื้นที่ของตนเอง

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชมีอำนาจออกประกาศกำหนดพันธุ์พืชใหม่ชนิดใดเป็นพันธุ์พืชที่สามารถจำกัดปริมาณการเพาะปลูกหรือการขยายพันธุ์ทั้งหมดหรือบางส่วนของเกษตรกรได้

มาตรา ๓๖ การกระทำที่ขัดมาตรา ๓๓ ก่อนวันออกหนังสือสำคัญจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ มิให้ถือว่าการละเมิดสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ เว้นแต่จะเป็นการกระทำต่อพันธุ์พืชที่ยื่นขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่และมีการประกาศโฆษณาข้อความดังกล่าวตามมาตรา ๒๒ แล้ว โดยบุคคลผู้กระทำรู้ว่าพันธุ์พืชนั้นมีการยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไว้แล้ว หรือได้รับคำบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรว่าพันธุ์พืชนั้นได้มีการยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไว้แล้ว ในกรณีเช่นนี้ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่มีสิทธิได้รับค่าเสียหายจากบุคคลผู้ฝ่าฝืนนั้น

การเรียกค่าเสียหายดังกล่าวให้ยื่นฟ้องต่อศาลหลังจากที่ได้มีการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ให้แก่ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่แล้ว

มาตรา ๓๗ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา ๓๓ ต่อผลิตผลที่ได้มาจากการเก็บเกี่ยวรวมถึงพืชและส่วนต่างๆ ของพืชที่ได้มาจากส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชที่ได้รับการคุ้มครอง จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ทรงสิทธิ เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิจะได้มีโอกาสอันควรในอันที่จะใช้สิทธิของตนในส่วนขยายพันธุ์ดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๓๘ ผู้ใดกระทำตามมาตรา ๓๓ ต่อผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากผลิตผลตามมาตรา ๓๗ จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ทรงสิทธิ เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิจะได้มีโอกาสอันควรในอันที่จะใช้สิทธิของตนในส่วนขยายพันธุ์ดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๓๙ สิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ตามมาตรา ๓๓ ย่อมไม่ขยายไปถึงการกระทำใดๆ ต่อส่วนขยายพันธุ์หรือผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครอง ซึ่งถูกนำออกจำหน่ายโดยผู้ทรงสิทธิหรือด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิเว้นแต่การนำไปทำเป็นส่วนขยายพันธุ์ต่อไปของพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครอง

มาตรา ๔๐ ให้นำความในมาตรา ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ และมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับ

(๑) พันธุ์ที่ได้พันธุ์กรรมสำคัญมาจากพันธุ์อื่น ซึ่งได้จากพันธุ์พืชที่ได้รับการคุ้มครอง หากพันธุ์พืชที่ได้รับจากการคุ้มครองนั้น ไม่ได้เป็นพันธุ์ที่ได้ที่พันธุ์กรรมสำคัญมาจากพันธุ์อื่น

(๒) พันธุ์ซึ่งไม่แตกต่างอย่างเด่นชัดจากพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครอง และ

(๓) พันธุ์ที่ต้องอาศัยพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครองในการขยายพันธุ์ทุกครั้งหรือทุกวงจร

มาตรา ๔๑ ในการขาย หรือทำการตลาด เสนอขาย หรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) ต้องใช้ชื่อพันธุ์ที่ได้รับการจดทะเบียนไว้แล้วของพันธุ์พืชนั้นตลอดไป

(๒) ต้องแสดงเครื่องหมายให้ปรากฏที่ส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อของส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ทั้งนี้เครื่องหมายให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๔๒ การจดทะเบียนการรับโอนสิทธิในพันธุ์พืชใหม่โดยทางมรดก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ในการรักษาความมั่นคงทางอาหาร การป้องกันการผูกขาดทางการค้า หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศอนุญาตให้บุคคลทั่วไปให้กระทำการตามมาตรา ๓๓ ได้โดยต้องเสียค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ ประกาศดังกล่าวจะต้องกำหนดระยะเวลาอนุญาตให้กระทำการและกำหนดอัตราค่าตอบแทนไว้ด้วย

มาตรา ๔๔ เมื่อพันกำหนดสามปีนับแต่วันจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ บุคคลอื่นจะยื่นคำขอใช้สิทธิตามมาตรา ๓๓ ต่ออธิบดีก็ได้ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ยื่นคำขอดังกล่าว ไม่มีการขายส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ หรือมีการขายส่วนขยายพันธุ์ดังกล่าวในปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายในราชอาณาจักร เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่จะพิสูจน์ได้ว่าการนั้นเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ตนไม่สามารถควบคุมได้ หรือพันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นสายพันธุ์สำหรับใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมซึ่งมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายในราชอาณาจักร

อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้มีการใช้สิทธิตามมาตรา ๓๓ ได้ โดยให้ผู้ขอใช้สิทธิจ่ายค่าตอบแทนตามสมควรแก่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

การขอใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ การกำหนดค่าตอบแทน และระยะเวลาการใช้สิทธิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศให้สิทธิของผู้ทรงสิทธิเป็นโมฆะในกรณีต่อไปนี้

(๑) พันธุ์พืชที่จดทะเบียนมีคุณสมบัติไม่ครบตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ (๔) และมาตรา ๑๒ (๑)

(๒) เมื่อการให้สิทธิจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลและเอกสารที่ได้รับจากผู้ทรงสิทธิ แต่ยังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ (๒) หรือมาตรา ๑๒ (๓) เมื่อถึงเวลาที่จะได้รับสิทธิ

(๓) หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ออกไปโดยไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ ยกเว้นการโอนสิทธิดังกล่าวไปให้บุคคลที่มีสิทธิจะได้รับ

มาตรา ๔๖ อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าพบว่าพันธุ์พืชนั้นมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ (๒) และมาตรา ๑๒ (๓)

(๒) เมื่อผู้ทรงสิทธิไม่ได้จัดหาข้อมูล เอกสาร หรือวัสดุที่มีความจำเป็นในการตรวจสอบความตรงตามพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในระยะเวลาที่กำหนด

(๓) เมื่อผู้ทรงสิทธิไม่เสนอชื่อพันธมิตรอื่นที่เหมาะสมให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา ภายหลังจากที่ชื่อพันธมิตรที่ได้รับการจดทะเบียนถูกยกเลิกไป ในระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ ผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี ตามอัตราและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องชำระภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ และของทุกๆ ปีถัดไป

มาตรา ๔๘ ถ้าผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามมาตรา ๔๗ ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มร้อยละสามสิบของเงินค่าธรรมเนียมรายปีที่ค้างชำระ

ถ้าผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีและค่าธรรมเนียมเพิ่มภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามมาตรา ๔๗ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่นั้น

มาตรา ๔๙ คำขอจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ คำคัดค้านการขอจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ คำขอจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ คำขอจดทะเบียนการโอนสิทธิตามหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ชำรุดหรือสูญหาย หรือผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ประสงค์ขอยกเลิกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ให้ผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ขอรับใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ หรือขอยกเลิกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนชุมชน

มาตรา ๕๑ บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง ซึ่งได้ร่วมกันอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธบัตร อาจขอขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยตั้งตัวแทนยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่

คำขออย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) พันธบัตรที่ร่วมกันอนุรักษ์หรือพัฒนา และวิธีดำเนินการในการอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธบัตรนั้น
- (๒) รายชื่อของผู้เป็นสมาชิกชุมชน
- (๓) สภาพพื้นที่พร้อมทั้งแผนที่สังเขปแสดงเขตพื้นที่ชุมชนและเขตติดต่อ

การยื่นคำขอและการพิจารณาอนุมัติขึ้นทะเบียนชุมชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๒ ชุมชนย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชและมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชนั้น รวมทั้งมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือและอุดหนุนจากเงินกองทุนในกิจการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาพันธุ์พืช

มาตรา ๕๓ ชุมชนย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ได้มีการอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชแล้ว

(๒) ชุมชนขอยกเลิกโดยแจ้งการยกเลิกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่ชุมชนนั้นยื่นขอขึ้นทะเบียนการยกเลิกการขึ้นทะเบียนของชุมชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

มาตรา ๕๔ พันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น

(๒) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่

มาตรา ๕๕ พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดและชุมชนเป็นผู้อนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชดังกล่าวแต่ผู้เดียว ให้ชุมชนนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชุมชนนั้นตั้งอยู่ในเขตปกครองให้ดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นแทนชุมชนดังกล่าวได้

เมื่อได้รับคำร้องจากชุมชนตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นต่อคณะกรรมการ นับแต่วันที่ได้รับเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นในการขอจดทะเบียนครบถ้วน

ในกรณีที่ชุมชนตามวรรคหนึ่งรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์นั้นมีสิทธิขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นแทนชุมชนได้

มาตรา ๕๖ การขอจดทะเบียน การพิจารณาคำขอจดทะเบียน การออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น การเพิกถอน และการยกเลิกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๗ เมื่อได้จดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นของชุมชนใดแล้ว ให้ชุมชนนั้นมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ผลิต ขาย ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นเป็นผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้นแทนชุมชนดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์

(๒) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งกระทำโดยสุจริต

(๓) การเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์สำหรับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครองโดยเกษตรกรด้วยการใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต แต่ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศให้พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้นเป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ ให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์ได้ไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา

(๔) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครองโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

มาตรา ๕๘ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้น

ในการอนุญาตให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง และการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นเป็นผู้ทำนิติกรรมแทนชุมชน ทั้งนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๕๙ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นให้จัดสรรแก่ผู้ซึ่งอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชนั้นร้อยละสิบ เป็นรายได้ร่วมกันของชุมชนร้อยละหกสิบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ ที่เป็นผู้ทำนิติกรรมร้อยละสิบ

การแบ่งผลประโยชน์ในระหว่างผู้ซึ่งอนุรักษ์หรือพัฒนาพืชให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งใด ๆ เกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๖๐ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่อายุของหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นโดยอนุโลม

อายุของหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามวรรคหนึ่ง อาจขยายเวลาต่อได้คราวละสิบปี หากอธิบดีเห็นว่าพืชนั้นยังประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา ๕๔ และชุมชนนั้นยังคงมีคุณสมบัติตามมาตรา ๕๑ และ ๕๕

การขอขยายอายุสิทธิและการอนุญาตให้ขยายอายุสิทธิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๑ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ มาใช้บังคับกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นโดยอนุโลม

หมวด ๕

การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

มาตรา ๖๒ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลองหรือวิจัยจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีผู้กระทำความผิดหนึ่ง ถ้าประสงค์จะกระทำเพื่อประโยชน์ในทางการค้าต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๓

มาตรา ๖๓ ผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๖๒ และมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประโยชน์ในทางการค้า จะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ โดยผลประโยชน์ตามข้อตกลงดังกล่าวอาจเป็นเงิน ทรัพย์สิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี หรืออื่นๆ กรณีผลประโยชน์เป็นเงินให้นำส่งเข้ากองทุน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพืช
- (๒) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างพืชที่ต้องการ
- (๓) ชื่อผู้กัพันธ์ของผู้ได้รับอนุญาต
- (๔) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยที่ได้มาจากการใช้พืชในข้อตกลง
- (๕) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการใช้พืชในข้อตกลง
- (๖) อายุของข้อตกลง
- (๗) การยกเลิกข้อตกลง
- (๘) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท
- (๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๖

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

มาตรา ๖๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า "กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช" ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินรายได้หรือทรัพย์สินจากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์มาตรา ๖๓
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช
- (๓) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๕) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

เงินและทรัพย์สินอื่นตามวรรคหนึ่งให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๖๕ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวกับการ อนุรักษ์ การวิจัยและการพัฒนาพืช
- (๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัยหรือการพัฒนาพืชของชุมชน
- (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

การบริหารกองทุนและการควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๖๖ ให้มีคณะกรรมการกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนกรมบัญชีกลางหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณหนึ่งคน และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสี่คนเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชเป็นกรรมการและเลขานุการ

การแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน
- (๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอจัดสรร ขอเงินช่วยเหลือหรือขอเงินอุดหนุนจากกองทุน
- (๓) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ ทั้งนี้ ตามแนวทางหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญ
- (๔) พิจารณานุมัติคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามมาตรา ๖๕

มาตรา ๖๘ ให้นำความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่วาระ การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ ให้จัดสรรเงินจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชในส่วนที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา ๖๓ ให้แก่ชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งที่นำพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปพันธุ์พืชป่ามาใช้ประโยชน์ แล้วแต่กรณีตามหลักเกณฑ์วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๐ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้คณะกรรมการกองทุนเสนอบุคคลและรายงานการรับจ่ายเงินกองทุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบรับรองบุคคลและรายงานการรับจ่ายเงินดังกล่าว ให้คณะกรรมการกองทุนเสนอต่อรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๗

การคุ้มครองสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืช

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่หรือผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๕๔ แล้วแต่กรณี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ทรงสิทธิตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหาย รวมทั้งการสูญเสียผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการบังคับตามสิทธิของผู้ทรงสิทธิด้วย

มาตรา ๗๒ บรรดาพันธุ์พืชหรือสิ่งที่อยู่ในความครอบครองของผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่หรือผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๕๗ แล้วแต่กรณี ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

บรรดาสิ่งที่ศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมวิชาการเกษตรนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืชตามมาตรา ๑๘ (๓) ใช้ยินยอมให้ผู้อื่นใช้ หรือให้แก่ผู้อื่นซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ส่งมอบให้แก่ตนตามคำรับรองตามมาตรา ๑๘ (๔) โดยมีขอบด้วยกฎหมายหรือมิได้รับความยินยอมจากผู้จดทะเบียนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๕๗ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๗ ผู้ใดปลอมแปลงหรือใช้เครื่องหมายเลียนแบบหรือกระทำการใดๆ เพื่อให้บุคคลอื่นหลงเข้าใจผิดว่าพันธุ์พืชนั้นเป็นพันธุ์พืชที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาท

มาตรา ๗๘ ผู้ใดขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่หรือพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่หรือหนังสือสำคัญแสดง

การจดทะเบียนพันธบัตรที่เมืองเฉพาะถิ่นแล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคลผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา ๘๐ หนังสืออนุญาตและหนังสือสำคัญที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธบัตร พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตหรือหนังสือสำคัญตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๑ คำขอต่างๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธบัตร พ.ศ. ๒๕๔๒ และยังอยู่ระหว่างการพิจารณาให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม และถ้าคำขอดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมคำขอเพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๒ บรรดาฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธบัตร พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้จนกว่าจะมีฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
